

fabrikkernes fortjeneste for den del af deres virksomhed, der ikke er undergivet koncessionen, fabrikkernes samlede overskud, der dels henlægges som reserver, dels kommer til udbetaling som udbytte. Prisen fastsættes i henhold til sukkerloven af handelsministeren efter indstilling fra tilsynet med sukkerordningen, og medlemmer af det høje ting vil sikkert erindre den politiske dramatik, der ofte har været forbundet med den årlige fastsættelse. Efter at denne dramatik havde nået et højdepunkt ved prisfastsættelsen i marts-april 1960, blev der lykkeligvis efter forhandling med roedyrkerne tilvejebragt et fast grundlag for den årlige beregning af roeprisen gældende indtil videre, dog mindst 3 år. Denne ordning har betydet, at roeprisen i år har kunnet fastsættes i al stilfærdighed, og det skulle kunne blive tilfældet i kommende år.

Den gældende ordning er ikke ensbetydende med, at prisen ligger fast, idet der skal finde en regulering sted fra år til år i overensstemmelse med indtrufne omkostningsstigninger ved roedyrkningen. Dette har for indeværende år betydet en forhøjelse af roeprisen med 18 øre pr. dobbeltcentner i forhold til sidste års roepris. Også de egentlige fabrikomkostninger ved oparbejdningen af roer er steget, dels som følge af den almindelige stigning i arbejds løn og andre omkostninger, dels fordi de med produktionen forbundne faste omkostninger i år må fordeles på en relativt lille produktion. Forholdet er det, at sukkerfabrikkerne gennem nogen tid har ligget med ret store lagerbeholdninger, for tiden godt 100 000 tons. Det skyldes, at fabrikkkerne efterhånden har måttet indstille eksporten på grund af en meget lav verdensmarkedspris på sukker. Eksport ville i øjeblikket kun kunne gennemføres med betydeligt tab. Beholdningerne må derfor anvendes til indenlandsk forbrug, og med henblik på at muliggøre dette har der mellem alle interesserede parter været enighed om, at produktionen for indeværende år begrænses, således at der sigtes mod en produktion på ca. 200 000 t imod en produktion sidste år på 300 000 t. Da sukkerproduktionen er karakteriseret af relativt store faste omkostninger, vil en sådan produktionsbegrænsning nødvendigvis betyde en ikke ringe stigning i produktionsprisen pr. kilo for indeværende sæson, en stigning, der kan anslås til henimod 15 øre.

Om sukkerfabrikkernes vederlag i henhold til koncessionen vil jeg gerne oplyse, at det i princippet består af to dele, dels et fast årligt beløb, dels et beløb, hvis størrelse afhænger af de besparelser, sukkerfabrikkerne vil kunne opnå ved at gennemføre en stadig mere rationel produktion. Formålet med dette variable tillæg er naturligvis at stimulere fabrikkernes interesse i at gennemføre produktionen billigst muligt. Ifølge den gamle koncessionsordning udgjorde det faste vederlag 5 pct. af aktiekapitalen samt forrentning af en særkonto for tidligere opsparede beløb, der er bundet i sukkerproduktionen. Fabrikkernes rationaliseringsfortjeneste blev beregnet som